

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 7477-2025

Medewerker	:	Annie van Binsbergen
Team	:	Projectmanagement
Datum	:	18 maart 2025
Portefeuillehouder	:	Hans Olthof

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Programmabeheersplan (volledig document) inclusief organogram programmaorganisatie</p> <p>☒ Bijlage getekende meekoppelkansen</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ teamleider projectmanagement</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Programmabeheersplan HWBP</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders:

1. Het programmabeheersplan ten behoeve van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) vast te stellen als overkoepelende structuur en als kader voor de uitvoering en sturing van de gemeentelijke betrokkenheid bij de dijkversterking, KRW en andere gerelateerde (deel)projecten.
2. Het programmabeheersplan te introduceren en in te richten als een meerjarig programma, zodat kwalitatief en kwantitatief meer omvang en focus gegeven kan worden op het thema IJsselgebied en daarmee scenario 2 als inrichtingsmodel vast te stellen voor de uitvoering van het programmabeheersplan.
3. Aan de raad voor te leggen om vanaf 2025 structureel een bedrag van €101.760 beschikbaar te stellen voor een projectleider ter uitvoering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en dit te verwerken via een begrotingswijziging.
4. Via een technische begrotingswijziging in 2025 het bedrag van €125.000 aan incidentele budgetten Recreatie en Toerisme te verplaatsen naar Hoogwaterbeschermingsprogramma.
5. Aan de raad ter besluitvorming voor te leggen om incidenteel budget van €115.000 beschikbaar te stellen voor 2025 en € 241.359 voor 2026 via een raadsvoorstel en dit te verwerken via een begrotingswijziging.
6. De raad en het college te informeren over de mogelijke vervolgprojecten die voort kunnen vloeien uit het HWBP.
7. Het programmabeheersplan jaarlijks (in het najaar) te actualiseren en bij te stellen naar de stand van het moment en eventuele financiële bijstellingen te betrekken in de reguliere P&C cyclus.

SAMENVATTING

In het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) heeft de gemeente Olst-Wijhe te maken met een omvangrijke opgave langs de IJssel. Deze projecten worden uitgevoerd door externe partijen, zoals Waterschap Drents Overijsselse Delta (IJsselwerken) en Rijkswaterstaat, en richten zich op waterveiligheid en ecologische verbetering. Tegelijkertijd biedt dit de gemeente een unieke kans om ambities op het gebied van recreatie en toerisme, mobiliteit en leefbaarheid te verwezenlijken. Het programmabeheersplan is opgesteld om deze opgaven integraal aan te pakken.

In lijn met de motie van de Raad en kijkend naar de werk-met-werk kansen (kansenkaart), richtten we met het programmabeheersplan op de rol van de gemeente als actieve partner binnen onze netwerkgemeente. Het belang van samenwerking met (bovengenoemde) partners staat daarbij centraal, waarbij de gemeente een actieve rol inneemt om gezamenlijke doelen te realiseren.

Dit vraagt om een heldere rolname en rolvastheid, passend bij de toekomstbestendige ontwikkeling van mogelijkheden om meekoppelkansen te benutten, zodat initiatieven efficiënter en effectiever kunnen worden gerealiseerd. Door strategisch in te spelen op deze kansen, versterkt de gemeente haar rol als verbindende partner.

INLEIDING

De gemeente Olst-Wijhe staat de komende jaren voor een complexe opgave rondom de uitvoering van diverse grootschalige projecten langs de IJssel. Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en de Kaderrichtlijn Water (KRW) vormen hierbij de belangrijkste pijlers, met als primaire doelstellingen het verhogen van waterveiligheid en het verbeteren van waterkwaliteit. Daarnaast biedt deze context kansen voor verbetering van recreatie en toerisme (zoals weergegeven in het bestuursakkoord 2022-2026), verkeersveiligheid en ecologische verbindingen. Om deze ambities te verwezenlijken en goed samen te werken met externe partners zoals Rijkswaterstaat en Waterschap Drents Overijsselse Delta, is een gestructureerd programma en beheersplan noodzakelijk.

Het programmabeheersplan biedt onder andere een kader voor de gemeentelijke sturing op de samenhang van projecten binnen het programma HWBP. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een uniforme aanpak voor communicatie, monitoring en evaluatie. Daarnaast bevat het programmabeheersplan handvatten om de meekoppelkansen en de werk-met-werk kansen goed te benutten, overlast te beperken en de gemeentelijke ambities te realiseren. Hiermee geven we ook gehoor aan de VOMG-doelstellingen en aan de oproep in de motie vanuit de Raad. VOMG staat voor: Veiligheid, Overlast beperken/verminderen, Mooier en Groener.

Om goed invulling te kunnen geven aan deze omvangrijke opgaven en deze te verbinden met de ambities van de gemeente, is het programmabeheersplan een goed gestructureerd programma naast de reguliere lijnorganisatie. Tevens kunnen we met het programmabeheersplan op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau afspraken maken om de verschillende (deel)projecten mogelijk te maken. Een overall programma als paraplu is nodig om;

- Voldoende bestuurlijke invloed te kunnen organiseren richting andere partijen
- Samenhang en prioriteit tussen de verschillende (deel)projecten bewaken
- Eenduidige communicatieboodschap en communicatielijnen opzetten
- Continuïteit van de inzette beleidslijnen en afspraken borgen

De afgelopen periode zijn de grote lijnen vanuit het programmabeheersplan intern al toegepast en hebben we de eerste doelen/mijlpalen bereikt. Vanuit de getekende samenwerkingsovereenkomst meekoppelkansen HWBP Zwolle-Olst (zie bijlage), zijn we nu bezig met het opstellen van een realisatieovereenkomst. De vier meekoppelkansen worden in de lijn van de programmastructuur ondergebracht bij de deelprojecten en op deze manier integraal gedragen door het projectteam en het programmabeheersplan.

Ook is er een werk-met-werk lijst opgesteld door het projectteam, waarin kansen worden gezien om deze te koppelen aan de werkzaamheden gelegen aan de dijkversterking en het hoogwaterbeschermingsprogramma. Werk-met-werk kansen die er op dit moment uitspringen, zijn het IJsselpark en Wijhe-Noord. Hier komen wensen en ambities van de gemeente Olst-Wijhe en IJsselwerken bij elkaar zowel op korte als op lange termijn. Door het koppelen van deze kansen kunnen meerdere projecten gelijktijdig gerealiseerd worden en kan een win-winsituatie ontstaan. Daarnaast kan het ook een voordeel zijn voor de omgeving: als projecten gelijktijdig worden uitgevoerd geeft dat per saldo minder overlast en wordt het gebied (op lange termijn) veiliger en mooier gemaakt. Van deze werk-met-werk kansen zijn nog geen harde afspraken, maar door het programmabeheersplan op een juiste manier toe te passen, werken we als projectteam van planvorming naar uitvoering.

Een belangrijk aandachtspunt is dat wij niet de leidende partij zijn, maar volgend. IJsselwerken is in de lead wat betreft het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en hierdoor hebben wij niet altijd tot geen invloed op bepaalde dingen. Door volgend te zijn en volop in te zetten op de werk-met-werkkansen, willen wij als gemeente bijdragen aan de ons gestelde VOMG-doelstellingen.

BEOOGD RESULTAAT

Door toepassing van het programmabeheersplan het maximale rendement eruit halen, strategisch voorbereid te zijn op alle kansen (verzilvering van kansen) voor de komende jaren en bij te dragen aan de realisatie conform de uitgangspunten van de VOGM-doelstellingen.

KADERS

Uitvoering en sturing van de gemeentelijke betrokkenheid bij onder andere de wettelijke kaders betreffende de dijkversterking (HWBP), de KRW en andere gerelateerde (deel)projecten.

ARGUMENTEN

Het programmabeheersplan biedt een gestructureerd kader om de complexe projecten rond HWBP effectief aan te sturen en te coördineren. Door een integrale aanpak, samenhang en prioritering tussen deelprojecten te waarborgen, kan efficiënter worden gewerkt.

Door de uitvoering van het HWBP slim te combineren met gemeentelijke ambities (zoals recreatie - IJsselpark), kunnen win-win situaties benut worden en wordt de hinder voor inwoners en ondernemers beperkt. Het programmabeheersplan sluit ook aan op belangrijke beleidskaders, zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW). Met deze argumenten wordt duidelijk dat het programmabeheersplan niet alleen noodzakelijk, maar ook strategisch en maatschappelijk waardevol is.

Voor het bemensen van dit projectteam maken we zoveel mogelijk gebruik van interne mensen van onze organisatie. Echter gezien de complexe vraagstukken (deskundigheid) en de grote hoeveelheid ander projecten die lopen (beschikbaarheid) is het niet mogelijk alle inzet uit de huidige organisatie te halen.

Bij de uitvoering van het programmabeheersplan, zijn een drietal inrichting- en financieringsscenario's mogelijk.

Scenario 1

Het eerste scenario gaat uit van de organisatiestructuur zoals deze in 2024-2025 reeds wordt uitgevoerd. Dit houdt in dat er een bestuurlijk opdrachtgever is, een ambtelijk opdrachtgever en een programmaleider met een ondersteuner. Periodiek wordt er afstemming gezocht in het college om de bestuurlijke richting breed te kunnen toetsen. Vanuit ervaring is er voor deze werkwijze een raming gemaakt van de te verwachte kosten in 2025 en de eerste helft van 2026. De tijdshorizon tot halverwege 2026 is gekozen om twee redenen:

1. Het project 'dijkversterking' van IJsselwerken zit op dit moment in een transitiefase van planvorming naar uitvoering. Dit houdt in dat voor het gemeentelijke programma HWBP (het programmabeheersplan) er ook een andere fase aanbreekt. Daar we nog niet kunnen voorzien hoe in de loop van 2025 de uitvoering er daadwerkelijk uit gaat zien, is het wenselijk om eind 2025 het gemeentelijke programma HWBP (programmabeheersplan) opnieuw te evalueren en bij te stellen waar nodig (zowel inhoudelijk als financieel).
2. Daar het gemeentelijke programma HWBP (programmabeheersplan) volgend is aan het project van IJsselwerken en wij nu nog niet kunnen voorzien hoe dit gaat lopen, is het wenselijk om geen structurele bedragen aan te vragen, maar incidentele bedragen. Hiermee worden onnodige structurele belasting van de begroting voorkomen.

Aandachtspunt bij dit scenario is dat er wordt uitgegaan van tijdelijk geld en inhuur van de programmaleider en expertise. Dit is dan niet in lijn met de motie van de Raad om inhuur te verlagen.

Scenario 2

Bij dit scenario wordt de programmaleider niet tijdelijk ingehuurd, maar zal deze structureel geworven worden als vaste basis voor de komende vijf tot zes jaar (looptijd van het project van IJsselwerken). Het voordeel van dit scenario is dat we intern meer continuïteit kunnen bereiken en ook richting onze partners en inwoners is er dan een 'vast gezicht' voor de komende jaren. Tevens is dit scenario in lijn met de motie van de Raad.

In dit scenario zullen we zoveel mogelijk interne expertise inzetten om kennis en vaardigheden te blijven opbouwen. Echter zullen we ook externe expertise en capaciteit op onderdelen blijven binnen halen vanuit de omgeving en de markt.

Aandachtspunt bij dit scenario is dat de omvang van deze taak ongeveer 10 uur per week zal bedragen en dus geen volwaardige functie is. Om dit dilemma te ondervangen, moet de taak dus gekoppeld gaan worden aan nog een aantal andere taken en projecten, waardoor het een combinatiefunctie zal worden. Dit heeft ook gevolgen voor het toenemen van de structurele lasten in de begroting. Daarnaast zullen we bij dit scenario zowel structureel als incidenteel geld moeten aanvragen. Dit levert dus een structurele verzwaring van de begroting op en verhoogt de inspanning om in 2029 een sluitende begroting te krijgen. Daarnaast is dit scenario minder flexibel, want als er vertragingen ontstaan, zullen er aanvullende taken gevonden moeten worden voor de programmaleider.

Scenario 3

Het derde scenario is dat we de programmastructuur gaan afbouwen en teruggaan naar een projectleider, die zich alleen richt op het realiseren van de al gemaakte afspreken met betrekking tot de meekoppelkansen en de werk-met-werk kansen. Dit scenario is in lijn met hoe we het HWBP in 2023 bestierden. Het voordeel van dit scenario is dat het een minimale inzet vraagt en navenant relatief goedkoop, daar de jaarlijkse kosten niet heel hoog zijn.

Nadeel bij dit scenario is dat we dan minimaal bijdragen aan de VOGM-doelstellingen en het niet in lijn is met de huidige structuur / opzet. Dit kan leiden tot imagoschade bij onze bestuurlijke partners en ook bij inwoners, daar we geen consistente lijn aanhouden.

Voorkeur:

Vanuit ambtelijk oogpunt is er een voorkeur naar scenario 2, namelijk:

1. Met scenario 2 binden we een programmaleider aan onze organisatie voor langere tijd. Hierdoor is er meer kans op continuïteit betreffende afspraken. Door inzet van zoveel mogelijk interne mensen uit de organisatie en alleen in te huren waar echt noodzakelijk, wordt kennis en kunde opgebouwd die ook weer in andere situaties bruikbaar kunnen zijn.
2. Kijkend naar de drie voorgestelde scenario's, komt dit scenario het beste tegemoet aan de motie van de raad om inhuur te beperken enerzijds en de flexibiliteit om naar behoefte expertise en capaciteit binnen te halen anderzijds.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Het programmabeheersplan vraagt om een flexibele aanpak binnen bestaande budgetten en aanvullende middelen voor onder andere projectleiding, advieskosten, communicatie en participatie. Het programmabeheersplan voorziet in de voorbereiding van de daadwerkelijke uitvoering.

Om wendbaar te kunnen blijven en aan te sluiten op de voortgang van het project van IJsselwerken, is het nodig om bij te stellen via structurele en incidentele financiële middelen en deze aan te vragen via een separaat raadsvoorstel.

Structureel een bedrag van €101.760 beschikbaar te stellen voor een projectleider ter uitvoering van het HWBP (2032). Dit ter besluitvorming aan de raad voor te leggen via een raadsvoorstel en te verwerken via een begrotingswijziging.

Naast de structurele gelden voor een projectleider is er een bedrag van €241.359 aan incidenteel budget benodigd voor de verdere uitvoering van het HWBP. Uit de begroting 2025 is reeds budget beschikbaar:

- Incidenteel budget U6.560.01.04 - Recreatie en toerisme kostensoort 4343689 - €75.000 ter dekking van deskundigheid/inhuur;
- Incidenteel budget U6.560.01.04 - Recreatie en toerisme kostensoort 4300202 - €50.000 ter dekking van programmaleiding;

In dit collegevoorstel wordt gevraagd om deze budgetten via een technische begrotingswijziging van U6.560.01.04 Recreatie en toerisme naar U6.810.01.14 Hoogwaterbeschermingsprogramma te verplaatsen binnen programma 2 Leefomgeving. De beschikbare middelen (€125.000) voor de Kansenskaart VTE worden binnen het HWBP-project specifiek geormerkt voor het realiseren van het VTE-doel met betrekking tot de IJssel.

Het overige bedrag van €115.000 voor 2025, zal via een raadsvoorstel aangevraagd worden met als dekking de reserve nader te bestemmen middelen, en deze op te nemen onder U6.810.01.14 Hoogwaterbeschermingsprogramma en te verwerken met een begrotingswijziging. Van het genoemde bedrag van €115.000 is reeds €100.000 bekend bij het college via [Zaak: 22614-2024](#).

Voor 2026 is een incidenteel budget van €241.359 benodigd voor de uitvoering van het HWBP. Dit bedrag zal tevens via een raadsvoorstel aangevraagd worden met als dekking de reserve nader te bestemmen middelen, en deze op te nemen onder U6.810.01.14 Hoogwaterbeschermingsprogramma en zal verder verwerkt worden via een begrotingswijziging.

Het incidentele budget voor de jaren 2025 en 2026 zal gebruikt worden voor advieskosten, communicatie en participatie, zodat we als gemeente wendbaar blijven en goed aansluiten op de voortgang van het project van IJsselwerken. Daarna zullen de projecten samenhangend met het HWBP uitgevoerd worden door de projectleider.

PLANNING EN UITVOERING

Voor een juiste planning en uitvoering is het essentieel om regie te behouden en overzicht te houden. Het opdrachtgeverschap van het HWBP wordt belegd bij de teamleider van team BOR&PM en deze draagt ook een programmaleider aan. De programmaleider draagt de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse uitvoering en de integraliteit van het programma. Team Strategie is verantwoordelijk voor de strategische coördinatie en zorgt voor aansluiting bij andere gemeentelijke beleidsterreinen. Deze structuur waarborgt continuïteit en dit resulteert in een samenwerking van een driemanschap, waarin de lijnvoering helder en geborgd is.